

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور

عنوان:

**ضوابط و معیارهای زیست محیطی
پرورش ماهی در قفس**

مجری:

سیمین دهقان مدیسه

شماره ثبت

۵۶۹۵۶

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور- پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور

عنوان طرح/ پروژه: ضوابط و معیارهای زیست محیطی پرورش ماهی در قفس

کد مصوب: ۹۶۱۵۸۹-۹۶۰۵۰-۹۶۰۸۳-۱۲-۷۴-۱۲۴

نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان: سیمین دهقان مدیسه

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری / مجریان: سیمین دهقان مدیسه

نام و نام خانوادگی همکار(ان): سارا سبزه‌علیزاد، فرحناز کیان ارثی ننادگانی، منصور خلفه نیل ساز، جمیل

بنی طرفی زادگان، سید رضا سیدمرتضائی، منصور شریفیان، محمدرضا عدالت سروستانی، محمدرضا فایضی،

سیامک ایرانپورسراوانی، معصومه حاجی میری، ناصر نجف پور

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان خوزستان

تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۱۱/۱

مدت اجرا: یک سال و ۶ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ

بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: ضوابط و معیارهای زیست محیطی پرورش ماهی در

قفس

کد مصوب: ۹۶۱۵۸۹-۹۶۰۵۰-۰۸۳-۱۲-۷۴-۱۲۴

شماره ثبت (فروست): ۵۶۹۵۶ تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۴

با مسئولیت اجرایی جناب سرکار خانم سیمین دهقان مدیسه دارای

مدرک تحصیلی دکتری در رشته بیولوژی دریا می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش اکولوژی منابع آبی در تاریخ

۱۳۹۸/۱۰/۲۹ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت رئیس پژوهشکده در پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور

مشغول بوده است.

عنوان	فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده.....		۱
۱- مقدمه.....		۲
۱-۱- اهداف، ضرورتها و منافع ارزیابی اثرات زیست محیطی.....		۲
۱-۲- اهداف.....		۲
۱-۳- نیازها و ضرورتها.....		۳
۱-۴- منافع.....		۴
۱-۵- ارائه مختصری از قوانین، مقررات و استانداردهای زیست محیطی مرتبط.....		۶
۱-۶- پیامدهای زیست محیطی بالقوه توسعه شیلاتی.....		۱۰
۱-۷- پیامدهای زیست محیطی آبی پروری.....		۱۳
۱-۸- اهمیت و اهداف پرورش در قفس.....		۱۷
۱-۹- مزایای آبی پروری در قفس.....		۱۸
۲- مواد و روشها.....		۲۰
۲-۱- شناسایی انواع اثرات زیست محیطی.....		۲۰
۲-۱-۱- انواع اثرات.....		۲۰
۲-۱-۲- شناسایی و ارزیابی اثرات مثبت.....		۲۳
۲-۱-۳- شناسایی و ارزیابی اثرات منفی.....		۲۳
۲-۲- استانداردهای زیست محیطی.....		۲۶
۲-۳- شناسایی وضعیت موجود محیط زیست.....		۲۶
۲-۳-۱- تعیین محدوده مطالعات.....		۲۶
۲-۵- روشهای پیش بینی اثرات.....		۳۳
۳- نتایج.....		۳۵
۳-۱- مدیریت زیست محیطی و برنامه های کاهش اثرات سوء و مهم در قفسهای دریایی.....		۳۵
۴- بحث.....		۴۱
۴-۱- ارزیابی پیامدهای زیست محیطی آبی پروری.....		۴۱
۴-۱-۱- ورود مواد غذایی و ضایعات آبی پروری در قفس.....		۴۳
۴-۱-۲- ساختار مزرعه و عملیات اجرایی.....		۴۳

۴۳	۳-۱-۴- بیماریها و استفاده از مواد شیمیایی درمانی
۴۵	۴-۱-۴- سایر مواد شیمیایی
۴۶	۲-۴- تدوین ضوابط و معیارهای زیست محیطی پرورش ماهی در قفس
۴۷	۳-۴- مسائل اجتماعی و زیست محیطی پرورش در قفس
۴۸	۴-۴- آلودگیها و خطرات ایجاد شده در فاز بهره برداری
۵۰	۵-۴- مسایل و چالش های توسعه پرورش در قفس
۵۱	۶-۴- ارزیابی پیامدهای زیست محیطی در قفسهای ماهیان پرورشی
۶۵	۷-۴- ارزیابی اثرات بر رسوبات
۷۱	منابع
۷۴	چکیده انگلیسی

چکیده

فعالیت پرورش ماهی در قفس طی دو دهه گذشته به عنوان یکی از ظرفیتهای توسعه آبرزی پروری کشور مطرح بوده است. با توجه به شرایط عمومی و اقلیمی کشور و وجود برخی امکانات زیر بنایی طبیعی و انسان ساخت، همچنان به عنوان یکی از نقاط بکر توسعه مطرح است و توسعه این فعالیت، بدون شک باعث افزایش ثروت ملی و ایجاد اشتغال می گردد. پرورش آبرزیان در قفس مانند سایر سیستم های پرورش آبرزیان، مواد زاید تولید می کنند و با اشغال فضا باعث بروز اشکال و ممانعت در مسیر تردد کشتیرانی و دریانوردی می شود. همچنین موجب تغییر جریانات محلی و افزایش سرعت ته نشینی مواد در محل شود. همراه با پرورش متراکم در قفس، غذای خرد نشده و مدفوع وارد محیط می شود و این مواد تولید اولیه را تحریک می کنند و روی کیفیت آب اثر نامطلوب می گذارند. بنابراین درک و توانایی تعیین میزان پیامدهای پرورش آبرزیان در قفس و تهیه دستورالعمل های بهره برداری با رعایت اصول زیست محیطی مهم است. ضوابط و معیارهای زیست محیطی پرورش در قفس به منظور توسعه پایدار و افزایش تولید با کمترین صدمات محیطی، انتقال دانش زیست محیطی و بومی سازی فن آوری قفس های پرورش ماهی در راستای اهداف امنیت غذایی و توسعه آبرزی پروری دریایی، در سطح بهره برداران تدوین شده است. بر اساس یافته های پروژه، می توان اعلام نمود که با توجه به مراحل گردش کاری بازنگری گزارشهای ارزیابی زیست محیطی، مهمترین معیارهای مدیریت زیست محیطی و برنامه های کاهش اثرات سوء و مهم در قفسهای دریایی در هفت گروه می بایست مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد که عبارتند از: ارزیابی پیامدهای زیست محیطی آبرزی پروری، تدوین ضوابط و معیارهای زیست محیطی پرورش ماهی در قفس، مسائل اجتماعی و زیست محیطی پرورش در قفس، آلودگی ها و خطرات ایجاد شده در فاز بهره برداری، مسایل و چالش های توسعه پرورش در قفس، ارزیابی پیامدهای زیست محیطی در قفسهای ماهیان پرورشی، و ارزیابی اثرات روی رسوبات.

کلمات کلیدی: ضوابط و معیارهای زیست محیطی، پرورش ماهی در قفس، پیامدهای زیست محیطی پرورش

در قفس، روشهای کاهش اثرات زیست محیطی پرورش در قفس